

El projecte Sumem Patrimoni, que impulsa el Departament d'Urbanisme de Vic per posar en valor l'arquitectura 'anònima', ha dedicat el tercer tri-

mestre a "La casa tradicional a dins de la ciutat". Per cloure'l es va organitzar una visita guiada a una de les anomenades cases de cos del carrer de Gurb

i amb una xerrada d'Antoni Paricio, arquitecte i professor de la UPC. EL 9 NOU ha pogut visitar dues d'aquestes cases que han estat rehabilitades.

Revaloritzar la casa tradicional

El projecte Sumem Patrimoni dona visibilitat a les cases de cos, claus per mantenir "l'essència" urbana de Vic

Vic

Miquel Erra

Tradicionalment, el creixement de les ciutats es produïa al costat de vies de circulació o petites places, on les cases s'anaven agrupant, compartint parets mitgeres i deixant patis o horts a la part del darrere. Aquesta disposició urbana generava una tipologia repetitiva, adaptada a cada lloc, que acaba configurant l'essència dels centres històrics. El paper que ha tingut a Vic la casa tradicional, l'anomenada casa de cos, i la voluntat de preservar-la, ha estat la temàtica central del tercer trimestre del Sumem Patrimoni, un projecte que es proposa posar en valor els elements de l'arquitectura popular, sovint anònima.

"La casa de cos com a harmonitzador del conjunt de l'espai urbà, ja que no es tracta de singularitats, sinó d'homogeneïtats. Un carrer o un barri materialitzat a partir de cossos es valora pel seu conjunt. El cos, com a mòdul, constitueix una unitat d'habitatge que en terminologia contemporània el podríem qualificar de mínim i el seu conjunt, com una àrea urbana homogènia", descriu Antoni Paricio, professor universitari i expert en rehabilitacions, en l'article que acompanyava el trimestre. Ell mateix va ser l'encarregat de tancar-lo, dijous de la setmana passada, amb la conferència que acompanyava la visita a una de les cases de

Antoni Paricio, en un moment de la xerrada que es va organitzar als baixos d'una casa rehabilitada del carrer de Gurb

cos del carrer de Gurb que ha estat rehabilitada. "Són cases que ens donen identitat com a ciutat; sense elles Vic no seria Vic i, en aquest cas, el carrer de Gurb no seria el carrer de Gurb", va exposar en la presentació l'arquitecta municipal Elisenda Foradada. Rehabilitar-les és, per tant, "anar posant un granet de sorra de cara a mantenir l'essència de la ciutat".

Paricio va exposar les característiques constructives de les cases de cos, "una tipologia prèvia als grans blocs de pisos d'habitatges col·lectius dels anys 50 i 60". Una casa que esdevé un

habitatge "mínim", com a "contenedor" de les estances bàsiques per viure. Comparten amb una planta baixa, antigament utilitzada com a magatzem, estable o taller, i una o dues plantes superiors amb la cuina-menjador i les habitacions, connectades per una escala interior. Estaven construïdes amb materials de proximitat, a la Plana de tàpia, "fet que es pot considerar com un valor afegit".

Paricio va recordar que hi ha unes característiques generals d'aquest tipus d'habitatge, però també "singularitats" en funció de cada territori, que alhora van anar

evolucionant en el temps, com amb les "remuntes" de les últimes etapes. "Hi ha tot un llenguatge intern i extern propi de les cases de cos", va insistir Paricio, partidari de preservar-ne "l'estructura parcel·lària", que determina "l'àrea urbana homogènia" on estan ubicades però al mateix temps abordar-ne la restauració "segons les necessitats de les exigències contemporànies". A Vic aquest model de cases es va estendre especialment a l'entorn de l'Eixample Morató i en el creixement dels ravals dels cinc dits històrics que comparteixen del nucli antic.

I ara, façanes 'anònimes'

Vic

M.E.

El quart trimestre del projecte Sumem Patrimoni arrenca aquesta mateixa setmana i posa el focus en "La riquesa de la façana anònima". Com a tret de sortida, per dissabte s'ha convocat una trobada d'*urban sketchers*, a les 10 del matí a la plaça dels Màrtirs. Els participants hauran de dibuixar els edificis que la configuren i pintar-los amb "els colors propis del nostre paisatge". Per això se'ls facilitaran colors fets amb pigments extrets de terres del mateix territori.

Paral·lelament, durant els quatre propers diumenges d'octubre es podrà resseguir una visita guiada, titulada "Una mirada a les textures i colors de la ciutat de Vic", a càrrec de la restauradora Cristina Thió, de l'estudi Chroma. La sortida serà a 2/4 de 12 del migdia des de l'Oficina de Turisme.

L'objectiu del projecte és continuar posant sobre la taula la rehabilitació com una nova manera de construir i, al mateix temps, incloure l'arquitectura tradicional com a mapa de recursos locals.

Jordi Vilarrodà fa una mirada pausada i reflexiva a l'actualitat de la setmana en conversa amb:

Imma Cervós

Subdirectora Agència de Salut Pública Catalunya Central

Quimi Portet

Músic

Marc Güell

Periodista

La segona planta, amb les parets de tàpia i els sostres de fusta visibilitzats

MIQUEL ERKA

A la segona planta s'hi ha habitat un despatx i les habitacions

MIQUEL ERKA

De la Calla...

La rehabilitació del número 106 del carrer de Sant Francesc, premiada pel Patronat de la Ciutat Antiga

Vic

M.E.

Carles Oliver i Carolina Padula feia temps que buscaven un habitatge més confortable on traslladar-se, a Vic mateix. En van visitar diversos. El dia que els van ensenyar la casa del número 106 del carrer de Sant Francesc ho van tenir clar: "Aquesta sí", van coincidir només sortir. I això que l'aparència general no era gens afalagadora. La casa, de planta baixa i dos pisos, portava anys deshabitada i les estances eren un cúmulo de sobreposats. "Estava molt compartimentada i respirava molt poc; era tot molt trist", rememoren. Amb tot, de seguida li van veure possibilitats, "tenia alguna cosa amagada", diu ella. Tant la ubicació de la casa, en un dels cinc *dits històrics* de Vic, com la possibilitat de disposar d'un jardí posterior van ser factors que els van acabar de convèncer.

Per abordar la reforma es van encomanar a l'arquitecte Ferran Blancafort, i a l'experiència en rehabilitacions del "contractista" Isidre Sayós. La prioritat, esponjar espais i guanyar llum natural, però amb un fil conductor innegociable: preservar l'essència d'aquest habitatge

tradicional entre mitgeres, construït a finals del segle XVIII –conserven una antiga llinda de pedra de 1788–. La intervenció va implicar una notable modificació de la distribució interior, eliminant parets, envans i falsos sostres. Però a cada nou pas, una picada d'ullet a tots aquells elements que aportessin "singularitat". Hi destaca la posada en valor de

l'escala que porta al segon pis, on va *aparèixer* un notable arc de volta catalana. També van apostar per deixar parcialment al descobert les parets de tàpia, a banda de mantenir alguns forjats i fusteria

L'escala central que uneix les dues plantes de dalt, presidida per una singular volta catalana

originals. Del segon pis en van suprimir un antic altell, que els va permetre guanyar llum i amplitud, a més de posar en valor l'embigat de fusta del sostre.

Cinc anys després d'anar-hi a viure –les obres es van completar entre el 2017 i el 2018– estan satisfets de l'aposta que van fer: "Crec que ho tornàrem a fer tot igual". L'any passat, la reforma va merèixer un dels reconeixements del Patronat de la Ciutat Antiga per "l'esforç realitzat per valoritzar el patrimoni arquitectònic de la ciutat", detallava el veredicte.

... al carrer de Gurb

La rehabilitació del número 99 del carrer de Gurb va mantenir l'essència d'aquesta casa de 1790

Vic

M.E.

Ton Granero i Maica Bernal també feia temps que buscaven nou lloc on anar a viure a Vic. L'any 2000 es van enamorar d'una de les cases entre mitgeres del carrer de Gurb. Antigament la finca, que data de 1790, havia acollit el taller d'un fuster de carros i carretes, i al primer pis hi tenien l'habitatge. El model propi d'aquest model de cases.

La primera planta era un autèntic *matxembrat* d'envans i la llum hi entrava amb comptagotes. Assegurat que sostres i teulada estaven en bon estat, van abordar la reforma. El projecte el van assumir entre Ferran Blancafort (arquitecte), Jaume Cabeza (aparellador) i Eumogràfic (interiorisme). La segona planta, que no estava compartimentada i s'utilitzava com unes simples golfes, els va permetre imaginar les possibilitats reals de tot plegat. La rehabilitació va consistir a eliminar envans i situar l'escala central com a element de distribució.

Uns simples panells laminats de pladur, que no arriben al sostre, permeten oferir una visió completa de tot l'espai, on llueixen l'embigat de fusta original i les parets mitgeres de tàpia a banda i banda.

Per volum d'edificabilitat podien haver aixecat un tercer pis, però van preferir primar una ampliació de la planta baixa per darrere, que dona cabuda a un petit apartament semiindependent. Just a sobre s'hi va habilitar una terrassa, a nivell de la primera planta. No aixecar aquest tercer

L'escala central que uneix les dues plantes de dalt, convertida en distribuïdor únic de tot l'espai

pis era clau per preservar "l'atmosfera" interior. "Vam voler ser el màxim de respectuosos amb la *carcassa*", diuen. Una essència que no està renyida amb el llençatge plenament contemporani que respira avui la casa.

La façana posterior, reconstruïda totalment, s'obre mitjançant unes grans vidrieries al jardí posterior, l'autèntic pulmó verd de la casa. A sota encara hi conserven un dels antics pous d'aigua. Les obres van culminar l'any 2002. "Estem molt contents del resultat final", valoren encara ara.